

HERBESTEMMING

Bijna dagelijks vinden kloosters en kerken nieuwe bestemmingen. Een klooster in Eindhoven komt in handen van uitvaartcoöperatie Dela. De tuin is straks een stadspark, in de school komt een hotel en de kerk wordt omgebouwd tot ceremoniehuis.

tekst **Onno Havermans**

Jesus Waaghals op de spits van de Paterskerk (links) en complex Mariënhage, met achter de kerk het voormalige schoolgebouw en links het klooster met daarachter de tuin. FOTO PAUL RAATS, DELA

Jezus Waaghals gaat niet weg. Komend voorjaar verlaten de laatste Augustijnen – negentien paters op leeftijd en twee hoogbejaarde zusters – klooster Mariënhage in het centrum van Eindhoven. Met hun vertrek verdwijnt de geloofsbelijdenis uit de Paterskerk, maar het gebouw met z'n markante Heilig Hartbeeld op de torenspits blijft fier overeind.

Op een hoogte van zestig meter spreidt de koperen Christus met vlammenhart al 118 jaar zijn armen voor de stad. De 800 kilo zware schepping van beeldhouwer Jean Geelen staat symbool voor de houding van de paters, die niet naar binnen is gekeerd maar altijd op de samenleving gericht. Juist dat maakt Mariënhage aantrekkelijk voor de nieuwe eigenaar, uitvaartondernemer Dela.

“Wij zijn een echte Eindhovense partij, ontstaan uit een opstand tegen de gevestigde orde”, legt bestuursvoor-

zitter Edzo Doeve uit. Uit ergernis over de eenvoudige armenbegrafenissen richtte een groepje ‘eenvoudige mensen’ bijna tachtig jaar geleden de coöperatie Draagt Elkanders Lasten op (inmiddels bijna vier miljoen leden), om te zorgen dat ze bij overlijden op een waardige uitvaart zouden krijgen. “Het idioom van de paters, die zich inzetten voor de armen en verdrukten, past heel goed bij ons.”

Maar wat moet een uitvaartonderneming met een kerk en een klooster? Simpel, zegt Doeve. “Ook zonder instituut staat de kerk voor bezinning en bezieling. Wij maken er een ceremoniehuis van, voor alles wat te maken heeft met rouwen, maar ook voor lezingen, concerten en congressen. Dit was voor ons een unieke kans. Crematies nemen meer en meer de plaats in van begrafenissen en die zijn vaak aan de rand van de stad. Wij willen dat er weer gerouwd en getrouwd wordt in het hart van de stad.”

Het verhaal gaat door, ook zonder ons, beaamt Louis Mulder, de 79-jarige vicaris provinciaal (bestuurder) van de

‘Wij willen dat er gerouwd en getrouwd wordt in het hart van de stad’

Augustijner orde in Nederland. Dat is de belangrijkste reden om met de uitvaartonderneming in zee te gaan.

Een jaar of tien geleden werd duidelijk dat de kerk moet worden gerestaureerd. “Je schrikt van de prijs”, zegt Mulder tijdens een rondleiding door de inmiddels niet meer gebruikte en onverwarmde kerk. “Dan is er snel het besef: dit moeten wij niet meer willen, dit kunnen wij niet behappen. Maar wie gaat het dan doen?”

De Augustijnen, die sinds 1891 in Eindhoven zitten, hoopten dat de gemeente de kerk wilde kopen, zoals eerder de monumentale Sint-Catharina-kerk was gered. Bovendien had de gemeente ook de gebouwen gekocht van het kloosterintermaat en het gymnasium dat vanaf 1959 elders in de stad als Augustinianum is doorgegaan.

De gemeente kon en wilde de Paterskerk echter niet kopen. Wel deed ze samen met de paters een marktconsultatie, maar er kwam pas schot in de zaak toen Dela drie jaar geleden liet weten interesse te hebben voor het hele

terrein. “We hebben heel wat gesprekken gevoerd”, vertelt Mulder. “Maar dit was de kans op een vervolg op wat hier altijd is geweest.”

Klooster Mariënhage, op een steenworp afstand van uitgaansgebied Stratumseind, blijft zo een plek in de stad waar mensen bij elkaar komen om iets te delen. “We hopen van harte dat dit elders in Nederland navolging gaat krijgen”, zegt Doeve.

Eindhoven krijgt in één klap zelfs twee ceremoniehuizen, want ook de studentenkapel, die oorspronkelijk bij het gymnasium hoorde, wordt hiervoor geschikt gemaakt. “Dat is echt een pareltje van architectonische en decoratieve schoonheid dat we in de oorspronkelijke luister gaan herstellen.”

Om de herbestemming te bekostigen komt in het schoolgebouw een congreshotel, met een restaurant in de ruimte onder de kapel. In samenwerking met gemeente Eindhoven, die net als de provincie Noord-Brabant achter de plannen staat, gaat Dela middels een glazen pui zorgen dat de kloostertuin

toegankelijk wordt, waardoor de binnenstad er een stadspark bij krijgt dat doorloopt tot aan rivier de Dommel.

De laatste Augustijnen verhuizen in april naar een nieuwbouwcomplex elders in Eindhoven, waarin ze een aantal appartementen gaan huren. “Deze plek midden in de stad is ons dierbaar”, zegt Mulder. “Maar toen we ons afvroegen wat belangrijker was, deze plek of samen blijven als groep die steeds kleiner en hulpbehoevender wordt, was de keuze niet moeilijk.”

Aanvankelijk was dat trouws niet de bedoeling van Dela, zegt directeur Doeve. “Er liggen plannen voor de kerk, de studentenkapel en de tussenliggende gebouwen van school en internaat. Dat de paters besloten te verhuizen is pas later aan de orde gekomen. Voor het klooster is er nog geen definitieve bestemming. Wel is afgesproken dat de Augustijnen hun laatste rustplaats op de begraafplaats bij het oude klooster zullen krijgen en dat wij ieder jaar een aan Augustinus en de paters Augustijnen gewijde dag gaan organiseren.”